

тел. (84362) 2-31-33, 2-31-44, факс (84362) 2-31-74, e-mail: saba@tatar.ru, www.saby.tatarstan.ru

№ 308 от 23.10.2019

на № ___ от _____

КАРАР

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районында бюджет төзелеше һәм
бюджет процессы турындагы
нигезләмәне раслау хакында

Саба муниципаль районы Уставы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы
һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексына кертелгән үзгәрешләр
нигезендә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советы **КАРАР
БИРДЕ**:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында бюджет
төзелеше һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмәне яңа редакциядә
расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының
“Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында бюджет процессы
турындагы нигезләмәне раслау хакында”гы 2013 нче елның 9 нчы октябрдә
кабул ителгән 221 нче номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карар белән расланган Нигезләмә, 2020 ел бюджетыннан башлап
2021, 2022 елларның планлы чорына, Саба муниципаль районы бюджетын
төзегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата
кулланыла.

4. Әлеге карарны Интернет челтәрендә - Татарстан Республикасының
Хокукый мәгълүматлар турындагы <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында
һәм Саба муниципаль районының <http://saby.tatarstan.ru> рәсми сайтында
бастырып чыгарырга.

Саба муниципаль
районы Башлыгы

Р.Н.Минниханов

Татарстан Республикасы Саба муниципаль район Советының
2019 елның 23 октябрдә
кабул ителгән 308 номерлы
карары белән РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмә

1 Бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 Статья. Әлеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджетын (алга таба – бюджет) төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук Муниципаль бурыч алуларны һәм муниципаль бурыч белән идарә итүне гамәлгә ашыру барышында, бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

2 Статья. Районда бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында (алга таба – район тексты буенча) бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы Советының (алга таба - район Советы) башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет район Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3 Статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

4 Статья. Районда Россия Федерациясенә бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Районның бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясе бюджет классификациясен булдыру, детальләштерү һәм куллану тәртибен билгеләү керә.

2. Районның финанс-бюджет палатасы, баш администраторлары район жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керем төрләре буенча өстәмә төр кодларның исемлеген раслый.

3. Районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан бюджетның максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

Бюджеттан бирелә торган максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә гамәлгә ашырыла торган бюджет

чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодларын билгеләү тәртибе районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан булдырыла.

5 Статья. Районда бюджет процессын төзи торган төп принциплар

Районда бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- бюджетлар арасындагы керемнәрне, чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганакларын чикләү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджет хокукларының тигезлеге;
- бюджет керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитларын финанслау чыганакларының тулысынча чагылышы;
- баланслылык;
- бюджет акчаларын куллануның нәтижәлеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) капланышы;
- ачыклылык;
- бюджетның дөрөслеге;
- бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характерда булуы;
- чыгымнарның ведомствога каравы;
- кассаның бердәмлеге.

6 Статья. Районда бюджет процессының төп этаплары

Районда бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- районның социаль-икътисади үсеш фаразларын, бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләрен эшләү;
- бюджет проектын төзү;
- бюджет проекты буенча ачык тыңлаулар үткәрү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- район бюджеты үтәләше;
- бюджет турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәләше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен тормышка ашыру.

7 Статья. Бюджет процессында катнашучылар

Районда бюджет процессында катнашучылар булып:

- Район Советы;
- Район Башлыгы;
- Район Башкарма комитеты;
- Районның финанс-бюджет палатасы;
- Районның контроль-хисап палатасы;
- Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсенен Саба районы бүлгеге (алга таба - ОФК);
- Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык департаментының Саба районы буенча территориаль бүлгеге (алга таба-ТОДК);
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;
- бюджет акчаларын алуучылар;
- бюджет керемнәренен баш администраторлары (администраторлар) ;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлар) ;

- Россия Федерациясе Бюджет законнары белән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салу, районда бюджет процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләре йөкләнгән башка органнар.

8 Статъя. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Район Советы:

- бюджетны карый, раслый һәм аның үтәләше турындагы хисапларны раслый;
- үз утырышларында, комиссия утырышларында, эш төркемнәрендә, район Советы үткәргән тыңлаулар барышында һәм депутат запрослары белән бәйлә рәвештә бюджет үтәләшенең аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра.;

- тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы-районның Контроль-хисап палатасының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели ;

-Россия Федерациясе Бюджет кодексы, “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында”гы 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, район Уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Район Советына, Россия Федерациясе Конституциясендә, Татарстан Республикасы Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында, район уставында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенция чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен, район Башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Район Башкарма комитеты:

- бюджет проектын (бюджет проектын һәм уртача вакытка исәпләнгән финанс планын) төзүне тәэмин итә;

- районның социаль-икътисади үсеш программаларын төзи;

-район Советы каравына кирәкле документлар һәм материаллар белән бюджет проектын кертә;

- район Советына җирле салымнарны һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү, җирле салымнар буенча салым ташламаларын кертү һәм юкка чыгару буенча тәкьдимнәр кертә.;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

- бюджет үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә ;

- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлегә Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Районның финанс-бюджет палатасы:

- бюджет проектын төзи;

- җыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара, район Советына һәм районның Контроль-хисап палатасына җыелма бюджет язмасын тапшыра;

- бюджет үтәләшен оештыра;

- бюджет үтәләше тәртибен булдыра һәм хисаплылыгын төзи;

- район Советы каравына бюджет үтәләше турында хисап кертә;

- тупланма бюджет үтәләше турында хисап төзи;

- Муниципаль бурыч белән район Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә идарә итә;

- кире кайтару нигезендә бюджет акчаларын бирү реестрын аны алучылар киселешендә алып баруны гамәлгә ашыра;

- кире кайтару нигезендә бюджет акчаларын алуучыларның, муниципаль гарантия алуучыларның, бюджет инвестицияларен алуучыларның финанс торышын тикшерә;

- салым органнарының район Советы карары белән билгеләнгән кичектереп түләү, бүлеп түләү һәм салым кредитларын бирү лимитлары чикләрендә кичектереп түләү, бүлеп түләү, салым инвестицион кредиты, салым кредиты формасында салым түләү срокларын үзгәртү турында карарларын килештерә.;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Районның контроль-хисап палатасы:

-бюджет чараларын куллануның экономиялелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитын;

-бюджет турында карарлар проектларына, бюджет законнарының башка норматив хокукый актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнүгә экспертиза ясауны;

-муниципаль программаларга экспертиза ясауны;

- бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләүне;

- бюджет чараларының баш администраторлары тарафыннан эчке финанс тикшерүен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләүне;

- “Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында”гы 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында”гы 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән нигезләмә, Саба муниципаль районының Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

5. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үзенә караган бюджет акчаларын алуучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи;

- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлгән тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен булдыра.;

- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләренең лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм бюджет акчаларын алуучыларга бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти.;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алуучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәргә формалаштыра һәм раслый;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләргә, субвенцияләргә һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләргә һәм бюджет инвестицияларен алуучылар тарафыннан алар бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

- бюджет акчалары баш бүлүчесенең бюджет Хисабын формалаштыра;

- район исемнән аңа караган бюджет акчаларын алуучыларның акчалата йөкләмәләре

буенча жавап бирэ.;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган норматив хокукый актларда бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

а) чыгымнар буенча бюджет төзү һәм үтәү процедураларын һәм эчке стандартларны үтәү, бу бюджет акчаларын баш бүлүче һәм аңа буйсынучы бюджет акчаларын бүлүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджет хисаплылыгын төзү һәм бюджет исәбен алып бару ;

б) бюджет акчаларын куллануның экономияләлеген һәм нәтижәлелеген арттыру чараларын эзерләү һәм оештыруга юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра.

- функциональ бәйсезлек нигезендә эчке финанс аудитын .:

а) эчке финанс тикшерүенең ышанычлылыгын бәяләү һәм аның нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр эзерләү.;

б) бюджет хисаплылыгының дәрәжәсизлеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет исәбе методологиясенә һәм стандартларына туры килүен раслау;

в) бюджет акчаларын файдалануның экономияләлеген һәм нәтижәлелеген күтәрү буенча тәкъдимнәр эзерләү максатларында гамәлгә ашыра.

б. Бюджет акчаларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләренең лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти.;

- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча бюджет акчаларының баш бүлүчесенә тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан алар бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

- бюджет акчаларының баш бүлүчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенә үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын алучы:

- бюджет сметасын төзи һәм башкара;

- житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

- аңа каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның максатчан характерын һәм нәтижәлелеген тәэмин итә.;

- бюджет акчаларының баш бүлүчесенә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тиешле тәкъдимнәр кертә;

- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә) яки килешү нигезендә әлеге вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;

- бюджет акчаларының баш бүлүчесенә (бүлүчегә) бюджет хисабын формалаштыра (формалаштыруны тәэмин итә) һәм тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы хокукый актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрен башкара.

8. Бюджет керемнәренең баш администраторы (администратор) :

- үзенә караган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген формалаштыра;

- касса планын төзү һәм алып бару өчен мәгълүмат бирә;

-бюджет керемнәре баш администраторының (администратор) бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы хокукый актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

9. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы (администратор) :

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының үзенә буйсынган исемлекләрен формалаштыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын түләү өчен аның карамагына бүлеп бирелгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларына караган бюджет ассигнованиеләрен бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен башкара.;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының (администраторының) бюджет Хисабын формалаштыра.

10. Бюджет акчаларын баш бүлүченә (бүлүченә), район бюджеты керемнәре баш администраторының (администраторының), эчке финанс тикшерүен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9 Статья. Бюджет керемнәре

Бюджет керемнәре, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясенә салымнар һәм жыемнар турында законнары, Татарстан Республикасы бюджет законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турында законнары, район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукый актлары нигезендә төзелә.

10 Статья. Бюджет чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәләше чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) бюджет акчалары хисабына үтәләргә тиеш.

2. Жирле үзидарә органнары, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактардан тыш, федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

11 Статья. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, район бюджетыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясында һәм район Советы карары белән билгеләнгән очрактарда һәм тәртиптә бирелә.

12 Статья. Казна учреждениесе булып тормаган һәм коммерциясез оешмаларга субсидияләр бирү.

Казна учреждениесе булып тормаган һәм коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр бирү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.1 статьясында һәм район Советы карары белән билгеләнгән очрақларда һәм тәртиптә район бюджеты акчалары хисабына башкарыла.

13 Статья. Резерв фонды

1. Бюджетның чыгым өлешендә район Башкарма комитетының резерв фонды булдырылырга мөмкин. Фонд күләме бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм тиешле чорга бюджет турында карарда расланган Бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 3 процентыннан да артмаска тиеш.

2. Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе район Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Район Башкарма комитеты квартал саен резерв фонды акчаларын тоту турында район Советына хәбәр итә.

14 Статья. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрақлардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

15 Статья. Юл фонды

1. Районның муниципаль юл фонды (алга таба - муниципаль юл фонды) район Советы карары белән төзелә (бюджет турындагы карардан тыш).

2. Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен формалаштыру һәм куллану тәртибе район Советы карары белән билгеләнә.

3. Муниципаль юл фондының агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга жибәрелә.

16 Статья. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары

Район бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганақлары составына :

номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының район тарафыннан жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

район бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән Россия Федерациясе валютасында алынган һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганақлары кертелә.

Район бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары составына :
район милкендә булган капиталда акцияләрне һәм башка формаларын сатудан кергән акча;

район бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

Гарант тарафыннан муниципаль гарантияләрне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә яки бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую шарты белән Россия Федерациясе валютасында район гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютасында районның башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

район бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм район бюджетының юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында суммасы арасындагы аерма;

район бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән район бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

калган акчалар белән идарә итүдә район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта операцияләр үткәргәндә, район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм исәп-хисап счетына күчерелгән акчалар арасындагы аерма.

Финанс хисап елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елы башына район бюджеты акчаларының калдыклары агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә; шулай ук, район Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм район исеменнән товарлар белән тәэмин итү, эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр өчен төзелгән һәм финанс хисап елында шартлары нигезендә түләнергә тиешле муниципаль контрактлар өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелгә мөмкин; шулай ук, финанс хисап елында бирелүе финанс тәэминаты чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен район бюджеты турында карарда каралган очракларда файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыгы суммасыннан артмаган күләмдә түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә гамәлгә ашырылган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелгә мөмкин.

Район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына гамәлгә куючы Район һәм шәхси счетлары ОФК һәм ТОДКДА ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Район бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм район тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында районның муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 Статъя. Районның муниципаль бурыч структурасы

Районның бурыч йөкләмәләре :

- 1) районның кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында бирелгән район гарантияләре (муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенен чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләре буенча йөкләмәләр рәвешендә була ала;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнчә барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләре .

Муниципаль бурыч күләменә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме ;

3) кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) районның түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме кертелә.

Муниципаль эчке бурыч күләменә :

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) районның Россия Федерациясе валютасында түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме кертелә.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән район тарафыннан чит ил валютасында алынган бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында район тарафыннан чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме кертелә.

Районның бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан алып биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

18 Статья. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсенен түләү шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (кредитор тарафыннан йөкләмәләр шартлары һәм районның муниципаль хокукый актларында билгеләнгән гамәлләр үтәлмәсә), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр район вәкиллеке органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча район бурыч йөкләмәләре, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торган вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация, әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчерелә торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча, аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. 4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдындагы муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түлэнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә эмиссия шартлары нигезендә, аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан түләү датасына кадәр сатып алынган (алмашу нәтижәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә чыгару, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түлэнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты, үзе тарафыннан чыгарылган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләренә түләп бетерү датасы житкәнче сатып алынган (алмашу нәтижәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алынган) дип танырга хокуклы.

19 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Районның муниципаль эчке бурыч алулары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан район исемнән жирле бюджетка заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак районның бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Районның муниципаль тышкы бурыч алулары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү күздә тотыла, алар буенча Россия Федерациясе алдында чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенә дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм район Уставы нигезендә район исемнән район Башкарма комитеты ия.

5. Район тарафыннан муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла:

1) районның бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычларның булмавы;

2) районның, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган, юридик затларның бер яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан урнаштырыла торган дәрәжәдән ким булмаган кредит рейтингы алуы.

6. 6. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә район бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль бурыч алулар

башкарырга хокуклы түгел; шулай ук, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренен зурлыкларын арттыруга китерә торган күләмнәрдә, районны бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертергә мөмкинлек бирә торган дәрәжәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алу программаларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләргә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләргә килештергән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм районның кыйммәтле кагазьләрен бары тик район бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырырга хокуклы; шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пункттында каралган, районның түләү мөмкинлеген торгызу планы кысаларында бирелгән, Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы нигезендә һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләргә чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Район, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгының түбән дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алу программаларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләргә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләргә килештергән очракта гына бирергә хокуклы.

12. Районның, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттында каралган түләү мөмкинлеген торгызу планы кысаларында, Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәрү рәхсәт ителми.

20 Статья. Район тарафыннан чит ил валютасында бурыч алулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

11. Район, Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациясе

тарафыннан куллану кысаларында гына, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затлар йөкләмэләре буенча гарантияләр бирергә хокуклы.

21 Статья. Муниципаль бурыч алуларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның чикләнгән күләме дип, тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә), һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләнмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирле бюджет турында тиешле финанс елына расланган бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында районның бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чараларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча районның бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджет акчаларының элекке арттыру суммасында барлыкка килгән калдыклары, агымдагы финанс елына бурыч алуларның чикле күләмен киметеп, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

22 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм районның бурыч тотрыклылыгының чикле күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар нигезендә, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (районның чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча, иң югары чикләре (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча), шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп (районның муниципаль гарантияләр буенча чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (районның чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) элекке статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылмый торган керемнәргә һәм (яисә) салым керемнәргә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәргә гомуми күләмнән (Чираттагы финанс елына) артмаска тиеш. Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына), физик затлар керемнәргә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылмый торган керемнәргә һәм (яисә) салым керемнәргә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджет керемнәргә гомуми күләмнәргә 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләргә үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме өлеше, чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы

белән яки Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирле бюджет турындагы карары белән расланганча, 10 проценттан артмаска тиеш.;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычны түләү һәм хезмәт күрсәтү буенча чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең жирле бюджет турында карар белән расланганча 20 процентыннан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

23 Статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт һәм анда түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

1) һәр юнәлеш (максатлар) буенча гарантия күләмен, категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау) ;

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

24 Статья. Муниципаль тышкы бурыч алу программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алу программасы, чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнгән чит ил кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы :

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында, чит ил валютасында федераль бюджеттан жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары һәм жирле бюджетка акчаларны жәлеп итү күләме белә;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан жирле бюджетка чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) районның бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алу программасы, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

25 Статъя. Муниципаль эчке бурыч алу программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алу программасы, чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнә торган тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алу исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы :

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча, муниципаль эчке бурыч алуны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмэләрен түләнүең соңгы сроклары һәм жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре.;

2) тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмэләрен түләү күләмнәре белән билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алу программасы, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткәрү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылдырылмый.

26 Статъя. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт һәм анда түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

1) һәр юнәлеш (максатлар) буенча гарантия күләмен, категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау) ;

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турында тиешле карарга кушымта булып тора.

27 Статъя. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) номиналь бәя буенча муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең чик күләмнәре, район Советы тарафыннан тиешле бюджет турындагы карарда билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре нигезендә билгеләнә.

28 Статъя. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия, принципалның бенефициар каршында, шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмэләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия, принципал йөкләмэләрен вакытыннан алда үтәүне, принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше турында таләпләр куелган очракта да яки принципал йөкләмэләрен үтәү вакыты житүенә этәргеч булган вакыйгалар туган очракта да тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант, принципалның үзенә тәмин ителгән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә :

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү – Район) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципалның исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча йөкләмәләренә гарант тарафыннан үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләренә тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокукы булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, Гарант исемнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия, бары тик район милкендә булган муниципаль гарантия бирә торган һәм район милкендә 100 процент акцияләре булган хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яки өлешчә хосусыйлаштырганда, мондый муниципаль гарантия, гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, район җирле хакимияте актлары белән билгеләнгән срокта, гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтәлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган, принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәминат бирелгәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләре, облигация хокукларының яна хужага (сатып алуыга) күчүенә бәйле рәвештә кыйммәтле

кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне тапшырудан (күчүдән) тыш, гарантның алдан язма ризалыгынан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмыйлар.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрақларда һәм нигезләр (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның алдан язма ризалыгынан башка үзгәртелгән очрақта да) буенча, шулай ук принципал тарафыннан әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принцибын үтәлмәгән очрақта гарант тарафыннан бәяләнә.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе), гарантиядә билгеләнгән очрақта гына гарантия бирелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, язма рәвештә гарантия белдерелергә тиеш.

13. Бенефициар, муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне бирү турындагы килешүдә билгеләнгән сроктан алданрак гарантияне үтәү турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрне үтәү срогы яқынлашкан дип санала торган вакыйгалар (шартлар) туган очрақта да күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срока, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә кушып бирелгән документлар белән Гарантия үтәлеше турындагы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа кушып бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.

16. Түбәндәге очрақларда гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия бирелгән срок тәмамлангандан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы) тапшырылганда;

2) гарантия таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып тапшырылганда;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килмәгәндә;

4) бенефициар, принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән, принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең тиешле үтәлешен кабул итүдән баш тартканда;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Гарантиянең үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алырлык каршылыкларны чыгарырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен һәм аңа кушып бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартларына туры килә дип танылган очрақта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә каралган йөкләмәсе, гарантия белән тәэмин ителгән принципалның срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә акча түләве белән чикләнә, ләкин ул гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе :

- 1) гарант бенефициарга гарантияд билгелэнгэн күлэмдә акча түлэгән очракта,;
 - 2) гарантияд билгелэнгән вакытның срогы чыкканнан соң;
 - 3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләре үтәлгән очракта яки принципалның күрсәтелгән йөкләмәләре бүтән нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка бирелгән гарантия үтәләше турында гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан) туктатылган очракта;
 - 4) гарантка кире кайтарып бирү юлы белән бенефициар үз хокукларыннан баш тартканда һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча гарантны йөкләмәләреннән азат итү турындагы язма гаризасы булганда, принципал тарафыннан гарантка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаган очракта;
 - 5) принципалның гарантия бирелгән йөкләмәсе билгелэнгән срокта барлыкка килмәсә;
 - 6) төп йөкләмәне туктатылган очракта яки аны гамәлдә булмаган алыш-биреш итеп таныганда;
 - 7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча, гарантка карата гарантия буенча таләп хокуклары, төп йөкләмә буенча хокук һәм (яисә) вазыйфаларны биләү хокуклары гарантның алдан язмага ризалыгыннан башка өченче затка күчкән очракта, (облигациягә хокукларның яңа хужага (сатып алуыга) күчүенә бәйле рәвештә кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән таләпләрне (хокукларын һәм бурычларын) тапшырудан (күчүдән) тыш);
 - 8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яки принципалга караган башка нигезләр буенча, төп йөкләмә буенча хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычның) гарантның алдан язмага ризалыгыннан башка өченче затка күчкән очракта;
 - 9) гарантияләрдә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;
 - 10) гарантияд билгелэнгән башка очракларда туктатыла.
22. Гарантның гарантия буенча йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициарның гарантияне тотып калуы аңа күрсәтелгән гарантия буенча бернинди дә хокуклар бирми.
23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.
- Муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турында мәгълүм булган бенефициар һәм принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.
24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә яки бенефициарның принципалга карата таләбе хокукларының гарантка юл куюы белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.
25. Әгәр гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә яки бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл куюы белән бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.
26. Гарант тарафыннан, гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күлэмдә яисә нинди дә булса өлешен үтәү йөзеннән, түлэнгән акчалар регрессы тәртибдә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар, бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.
27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм бурычлар максатчан булырга тиеш.
28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә

билгелэнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар, Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгелэнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлары билгесез затлар булып торган йөкләмәләрне тәмин итүдә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән элекке карар белән билгеләнә.

29 Статья . Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Район исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмитенты булып район Уставы тарафыннан муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы бирелгән Башкарма комитет тора.

5. Район тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссиясе тәртибе һәм шартлары, мөрәҗәгәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30 Статья. Район бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Район бюджетыннан бюджетара трансфертлар:

жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр;

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статьясында билгелэнгән очракларда, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына субвенцияләр ;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр ;

башка бюджетара трансфертлар формасында бирелә.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш), шәһәр, авыл жирле үзидарә органнары тарафыннан, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләре белән билгелэнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджеты хисабына бирелә торган бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән тыш), шул исәптән шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләр, шәһәр, авыл жирлекләренә тиешле жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статьясында каралган жирле бюджетларга Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартларын үтәү шарты белән бирелә.

Финанс белән тәмин итү чыганагы булып субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар торган жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән район Советы карарлары белән билгеләнә.

31 Статья. Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район бюджетыннан дотацияләр бирү тәртибе

1. Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район бюджетыннан дотацияләр район составына керүче жирлеклэргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы карарлары нигезендә бирелә.

Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район бюджетыннан дотациялэрнең гомуми күләме ел саен чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты проектын төзегәндә жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район составына керүче жирлекләр бюджетларына бирелә торган дотациялэрнең суммар күләме буларак билгеләнә һәм жирлеклэрнең гомуми ихтыяжлары һәм керем мөмкинлекләре бәяләрендәге аерманы һәм жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотациялэрне исәпкә алып, жирлеклэрнең хисап бюджет тээмин ителешен тигезлү критериена ирешү зарурлыгынан чыгып исәпләнелә.

Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә муниципаль берәмлекләр арасында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотациялэрдән тыш, район бюджетыннан дотациялэрне бүлү, Татарстан Республикасы Бюджет кодексына 12 нче кушымта белән билгеләнгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район бюджетыннан дотацияләр күләме һәм аларны бүлү Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы карары белән раслана.

Әгәр район бюджеты проекты чираттагы финанс елына һәм план чорына расланса, план чорына шәһәр, авыл жирлекләре арасында план чорына район бюджетыннан бюджет тээмин ителешен тигезлүгә дотацияләр күләмен план чорының беренче елына расланган дотациялэрнең гомуми күләменнән 20 проценттан артмаган һәм план чорының икенче елына расланган күрсәтелгән дотациялэрнең гомуми күләменең 20 проценттан артмаган күләмен раслау рөхсәт ителә.

3. Жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә район бюджетыннан дотацияләр, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотациялэрдән тыш, исәп-хисап бюджет тээмин ителеше район шәһәр һәм авыл жирлеклэрнең хисаплы бюджет тээмин ителешен тигезлү критерие буларак билгеләнгән дәрәжәдән артмаган шәһәр һәм авыл жирлеклэрнең бирелә.

Жирлеклэрнең исәпләп чыгарылган бюджет тээмин ителеше, шәһәр һәм авыл жирлеге бюджеты тарафыннан салым базасыннан (салым потенциалыннан) чыгып алынырга мөмкин булган бер кешегә салым керемнэрнең һәм халык структурасындагы аермаларны, социаль-икътисадый, климат, географик һәм башка объектив факторларны һәм бер кешегә карата муниципаль хезмәт күрсәтүләр хакына тәсир итә торган шартларны исәпкә алып, район жирлекләре буенча уртача күрсәткечкә охшаш күрсәткеч белән билгеләнә.

Бюджет тээмин ителешенең исәп-хисап дәрәжәсе, шәһәр һәм авыл жирлеклэрнең салым керемнәре чагыштырмасын тээмин итә торган бердәм методика буенча, бюджет хезмәтләре исемлеге һәм бер кешегә исәпләгәндә муниципаль хезмәтләр күрсәтү бәясенә тәсир итә торган факторларны һәм шартларны характерлый торган күрсәткечләр исемлеге буенча билгеләнә һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре өчен аерым билгеләнергә мөмкин.

Жирлеклэрнең хисаплы бюджет тээмин ителеше дәрәжәсен билгеләгәндә хисап чорында факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечлэр һәм (яисә) аерым жирлеклэрнең фаразлана торган керемнәре һәм чыгымнары күрсәткечлэр куллану рөхсәт ителми.

4. Әлеге статьяның 3 пункттында каралган дотацияләр бирелгән очракта, районның финанс органы, район бюджетыннан жирлеклэрнең бюджет тээмин ителешен тигезлүгә дотацияләр алучы муниципаль берәмлеклэрнең жирле администрация башлыклары

(башкарма-боеру органнары житэкчеләре) белән жирлекләренң социаль-икътисадый үсеше һәм жирлекнең муниципаль финансларын савыктыру чаралары каралган килешүләр төзергә хоуклы.

Килешүләр төзү тәртибе, сроклары һәм әлеге пунктта күрсәтелгән килешүләргә таләпләр район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

32 Статья. Татарстан Республикасы бюджетына район бюджетыннан субсидияләр

1. Район бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр район бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турындагы Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

33 Статья. Район бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителгән Район Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслаштыру максатларында, район бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләр бирүнең максатлары һәм шартлары район Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

34 Статья. Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасының тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар да бирелергә мөмкин.

35 Статья. Район алдындагы акчалата йөкләмәләр

1. Район алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып, бурычлы кеше тарафыннан район алдында билгеләнгән датага акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акча суммасы тора.

2. Район алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча таләпләрне районның финанс активлары формалаштыра.

3. Акчалата йөкләмәләр буенча район алдындагы бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм бу йөкләмәләренң үтәлешен тәмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләп хоукларын гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән

тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, район алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы район бюджетының бердәм сетына күчәргәннән соң үтәлгән дип санала.

II бүлек. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

36 Статья. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проектын төзү-район Башкарма комитетының аерым бер өстенлеге.

Бюджет проектын турыдан-туры төзүне районның финанс-бюджет палатасы башкара. Бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатыннан районның финанс-бюджет палатасы башка жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хоуклы.

Бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, район Уставы һәм бюджет проектын төзү тәртибе нигезендә район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

Бюджет проекты бер елга (чираттагы финанс елына) яки өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

2. Бюджет проектын төзү :

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасына;
- Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасына;
- районның социаль-икътисади үсеш фаразына;
- районның бюджет һәм салым сясәтенең төп юнәлешләренә;
- муниципаль программаларга нигезләнә.

3. Бюджет проектын төзү өчен :

- Бюджет проектын эшли башлаганда гамәлдә булган Россия Федерациясенә Салымнар һәм жыемнар турындагы Законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хоукукый актлары;

- бюджетка федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан күчәргән нормативлар;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетларыннан бирелә торган түләүләренә өстәмә нормативлары буенча түләүсез керемнәренә һәм (яисә) салым керемнәренә күздә тотылган күләмнәре;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә финанс чыгымнары нормативлары турында мәгълүматлар кирәк.

37 Статья. Социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Районның социаль-икътисади үсеш фаразы район Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен кимендә өч ел дәвамында эшләнә.

Районның социаль-икътисади үсеш фаразы район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан район Советы каравына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча кертелә.

Бюджет проектын төзү һәм карау барышында районның социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

Районның социаль-икътисади үсеш фаразы икътисади вазгыятьнең сан күрсәткечләрен һәм сыйфат характеристикаларын, житештерү һәм куллану динамикасын, халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын һәм башка күрсәткечләргә үз эченә ала.

2. Жирлекләргә социаль-икътисади үсеш фаразы район Башкарма комитеты һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнергә мөмкин.

38 Статья. Уртача вакытлы финанс планы

1. Әгәр бюджет проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, район Башкарма комитеты районның уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Районның уртача вакытка исәпләнгән финанс планы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, бюджетның төп параметрларын үз эченә алган документ.

3. Уртача сроклы финанс планы проекты район Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

39 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре, жирле бюджетның салым булмаган керемнәрен билгели торган, Россия Федерациясенең Салымнар һәм жыемнар, бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм район Советы карарларының бюджет турында карар проекты кертү көненә гамәлдә булган шартларда, районның социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә фаразлана.

2. Бюджет керемнәре (чыгымын) үзгәртүгә китерә торган, район Советына бюджет турында карар проекты керткәннән соң кабул ителгән, Район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан торган район Советы норматив-хокукый актлары, чираттагы финанс елыннан соң килгән елның 1 гыйнварына, район Советы норматив хокукый актларының үз көченә керүе турындагы нигезләмәләргә үз эченә алырга тиеш.

40 Статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру районның финанс-бюджет палатасы билгеләгән методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәгә һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләргә буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль заданиенә, шулай ук хисап финанс елында һәм алымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

41 Статья. Муниципаль программалар

1. Районның муниципаль программалары (алга таба-муниципаль программалар) Район Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары район Башкарма комитеты тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру, тормышка ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе, район Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләргә күләме, программаны раслаган муниципаль хокукый акт

нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап тормышка ашырылырга тәкъдим ителгән муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карар үз көченә кергән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Районның һәр муниципаль программасы буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртібе һәм аның критерийлары район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча район Башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртәргә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

42 Статья. Бюджет проектын төзү тәртібе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртібе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы һәм район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДАГЫ КАРАНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

43 Статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Бюджет турындагы карарда бюджет керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, районның хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) кергән бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карарда Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы законнары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән район муниципаль хокукый актлары белән билгеләнмәгән очракта, жирлекләр бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

3. Бюджет турында карар белән :

- бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлегенә;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары исемлегенә;
- бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук тиешле Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, район Советы хокукый актлары белән билгеләнгән очракларда бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы);

- халык алдындагы норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) башка бюджетлардан алына һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланса, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме, план чорының беренче елына, бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), һәм план чорының икенче елына, бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы (чираттагы финанс елына һәм план чорына);

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы) тышкы бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтеләп, ;

- бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, районның хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләре раслана.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты (өч елга кабул ителгән очракта) расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

Бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар ведомство структурасына керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә, план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

6. Бюджет турындагы карарда, чираттагы финанс елыннан башлап, гамәлгә кертергә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәрен, бюджет турындагы карарда билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән гайре файдалану каралырга мөмкин.

44 Статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бер үк вакытта бюджет турында карар проекты белән район Советына :

- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- ағымдагы финанс елының узган чорында районның социаль-икътисади үсешенең яқынча нәтижеләре һәм ағымдагы финанс елында районның социаль-икътисади үсешенең көтелгән нәтижеләре;

- районның социаль-икътисади үсеш фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына берләштерелгән бюджетның төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит) яки уртача сроклы финанс планы;

- бюджет проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм хисаплары;

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган торышы буенча;

- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;

- район Советы, суд системасы, районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, әлеге бюджет сметаларына карата районның финанс-бюджет палатасы белән каршылыklar килеп чыккан очракта тапшырыла;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка документлар һәм материаллар жиберелә.

Муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү бюджеты турындагы карар расланган очракта, бюджет турында карар проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла.

Әгәр бюджет турында карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турында карар проектына аңлатма язуына кушымталар составына кертелә.

45 Статъя. Бюджет турындагы карар проектын карау

1. Район Башкарма комитеты, агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча, Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында карар проекты район Советы каравына кертә.

Бюджет турында карар проекты район Советына кертелгәннән соң, Район Советы рәисе 3 (өч) эш көне дәвамында аны район Контроль-хисап палатасына экспертиза үткәрү өчен жиберә.

Районның контроль-хисап палатасы 5 (биш) эш көне дәвамында бюджет турында карар проекты турында, житешсезлекләргә күрсәтеп, аларны ачыклаган очракта, бәяләмә эзерли.

Районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе район Советы депутатлары тарафыннан бюджет турында карар проектына төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.

2. Кертелгән бюджет турындагы карар проекты, районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән, комиссия каравына, шулай ук район Советы депутатларына жиберелә.

3. Бюджет турында карар проекты Район Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән комиссиягә, шулай ук район Советы депутатларына жиберелгәннән соң, бер атна эчендә Бюджет турында карар проектының беренче укылыш үткәрелә.

Беренче укылышның предметы булып бюджет турында карар проектының төп параметрларын хуплау тора.

4. Бер ай эчендә бюджет турындагы карар проекты район Советы тарафыннан икенче укылышта карала.

Икенче укылышта бюджет турында карар проекты тулысынча кабул ителә.

5. Бюджет турында карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, район Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа район Башкарма комитеты һәм район Советы вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе, район Советы Рәисе тарафыннан расланган регламент нигезендә, бюджет турында карар проектының беренче һәм икенче укылышлары арасындагы бәхәслә мәсьәләләргә карый.

6. Район Советы кабул иткән бюджет турында Карар 5 (биш) эш көне эчендә район Советы Рәисенә кул кую өчен жиберелә.

7. Бюджет турындагы карар аңа кул куйганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

46 Статья. Бюджет турындагы карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турындагы карар проектын үз вакытында кабул итмәүнең нәтижеләре

1. Бюджет турындагы карар район Советы тарафыннан расланьрга, район Советы Рәисе тарафыннан имзаланырга һәм чираттагы финанс елы башланганчы басылып чыгарга тиеш.

Районның жирле үзидарә органнары, үз компетенциясе кысаларында, бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бастырып чыгаруны тәэмин итү буенча мөмкин булган барлык чараларны күрергә бурычлы.

2. Әгәр Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек. БЮДЖЕТ ҮТӘЛЭШЕ

47 Статья. Бюджет үтәлешенең нигезләре

1. Бюджет үтәлеше район Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.
2. Бюджет үтәлешен оештыру районның финанс-бюджет палатасына йөкләнә.
3. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

Бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү ОФК һәм ТОДК тарафыннан башкарыла.

4. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару, аңа үзгәрешләр кертү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) һәм алучылар игътибарына житкерелә.

5. Районның финанс-бюджет палатасы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр), бюджет керемнәренә баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары) тарафыннан жибәрелгән касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрнең составын һәм вакытын билгели.

Касса планын төзү һәм алып бару районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан башкарыла.

48 Статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Керемнәр буенча бюджет үтәлеше :

- агымдагы финанс елында Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән, гамәлдәге нормативлар буенча бүленә торган, ОФК счетларынан һәм бюджетка башка керемнәрдән Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка керемнәргә бүлүдән барлыкка килгән керемнәргә бюджетның бердәй санына күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын кире кайтару;

- артык түләнгән яки артык алынган салымнар, жыемнар һәм башка түлүүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм саныннан күчерү;

- Россия Федерациясенең Салымнар һәм җыемнар турындагы законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;
- баш администраторның (администратор) бюджетка түләүләр керемнәрен аныклавын күздә тоталар.

49 Статья. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше

1. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше :

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итүне;
- акча йөкләмәләрен раслауны;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләүне;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслауны күздә тоталар.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы, бюджет акчалары хисабына акчалата йөкләмәләрне түләү бурычын, аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле түләү һәм башка документлар нигезендә раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рөхсәт язуын (акцепт) башкару рәвешендә, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булу-булмавын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына бюджетның бердәм сәчетыннан акчаларны исәптән төшерүне раслый торган түләү документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр уздыруны раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

50 Статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, бюджет законнарында каралган очрактан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр, ведомствога караган бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга җиткерелә.

4. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет язмасы белән раслана торган чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары, шулай ук дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча күрсәткечләрне детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә, бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә, бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне, бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

51 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше бюджет законнарының нигезләмәләре нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, жыелма бюджет язмасы нигезендә баш администраторлар, администраторлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлەرگә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү районның финанс-бюджет палатасы билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

52 Статья. Агымдагы финанс елының тәмамлануы

1. Бюджет үтәлеше буенча операцияләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше буенча операцияләрне төгәлләү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

3. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында кулланылмаган бюджет акчалары калдыклары, агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча, бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетына күчерелергә тиеш.

4. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансфертлар бюджет керемәнә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторының агымдагы финанс елында файдаланылмый калган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турындагы карары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыгыннан артмаган күләмдә акчалар, күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс ягыннан тәэмин итү өчен, чираттагы финанс елында бюджет керемәнә кире кайтарылырга мөмкин.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган файдаланылмаган бюджетара трансфертлар калдыгы бюджет керемәнә күчерелмәгән очракта, әлеге акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, районның финанс-бюджет палатасы билгеләнгән тәртиптә, бюджет керемәнә алынырга тиеш.

5. Районның финанс-бюджет палатасы, агымдагы финанс елы тәмамланганда, бюджет акчаларын алучыларны, Чираттагы финанс елының гыйнварында - Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә, аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели.

V бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛИЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

53 Статъя. Бюджет исәбе һәм бюджет үтәләше турында хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплылығы:

- 1) бюджет үтәләше турында хисапны;
- 2) бюджет үтәләше балансын;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапны;
- 4) акча хәрәкәте турында хисапны;
- 5) Аңлатма язуын үз эченә ала.

2. Районның бюджет хисаплылығы, бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының (администраторларының) жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

3. Районның бюджет хисаплылығы еллык хисап булып тора. Бюджет үтәләше турындагы хисап квартал саен була.

4. Районның бюджет хисаплылығы районның Финанс-бюджет палатасы тарафыннан район Башкарма комитетына тапшырыла.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәләше турындагы хисап район Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм район Советына, районның Контроль-хисап палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

Бюджет үтәләше турындагы еллык хисап район Советы карары белән расланьрга тиеш.

54 Статъя. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисап, аны район Советында караганчы, тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) бюджет хисабын тышкы яктан тикшерүне һәм бюджет үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, район Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, район Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Район Башкарма комитеты, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, аңа бәяләмә эзерләү өчен бюджет үтәләше турында хисап тапшыра. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү 1 ай эчендә башкарыла. Бюджет үтәләше турындагы хисапка бәяләмә, бюджет акчалары баш администраторларының (администраторларының) еллык бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә эзерләнә.

4. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә, Контроль-хисап палатасы тарафыннан район Советына һәм район Башкарма комитетына тапшырыла.

55 Статъя. Район Советына бюджет үтәләше турында хисап бирү

1. Ел саен, 1 майдан да соңга калмыйча, район Башкарма комитеты житәкчесе район Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтәләше турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтәләше турындагы хисап белән бер үк вакытта:

- хисап финанс елына бюджет үтәләше турында карар проекты;
- бюджет үтәләше балансы;

- эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- акча хәрәкәте турында хисап;
- бюджет үтәлеше турында аңлатма язуы;
- узган финанс елында районның социаль-икътисади үсеше турында хисап;
- Башкарма комитетның резерв фонды ассигнованиеләреннән файдалану турында хисап

Района;

- бюджеттан бирелгән бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- муниципаль гарантияләр турында белешмәләр;
- бурыч алу төрләре буенча муниципаль бурыч алу турында белешмәләр;
- муниципаль бурыч структурасы турында мәгълүматлар;
- муниципаль милекне кулланудан алынган керемнәр турында мәгълүматлар;
- Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка хисаплар тапшырыла.

3. Район Советы утырышында район Башкарма комитеты житәкчесенең бюджет үтәлеше турындагы доклады, шулай ук районның Контроль-хисап палатасы житәкчесе доклады тыңлана.

4. Фикер алышу һәм бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча, Район Советы, Бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау һәм район Советы тарафыннан тиешле карар кабул итү яки бюджет үтәлеше турындагы карарны кире кагу турында карар кабул итә.

5. Район Советы Бюджет үтәлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул дәрәжә булмаган яки тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм бер айдан артмаган вакыт эчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

56 Статъя. Бюджет үтәлеше турында карар

Бюджет үтәлеше турындагы карар нигезендә, хисап финанс елына, бюджет керемнәренә, чыгымнарның һәм дефицитның (профицитның) гомуми күләмен күрсәтеп, бюджет үтәлеше турындагы хисап раслана.

Хисап финанс елында район бюджеты үтәлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән :

- район бюджеты керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем төрләре кодлары, керемнәр төрләре, керемнәр төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- чыгымнарны классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;
- бюджетлар кытлыclarын финанслау чыганаclarына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү бюджетлар кытлыclarын финанслау чыганаclarы төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджетны финанслау чыганаclarы күрсәткечләре раслана.

Бюджет үтәлеше турындагы карарда бюджет үтәлеше турында Карар кабул итү өчен бюджет законнары һәм район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

57 Статъя. Муниципаль финанс контролен гәмәлгә ашыручы органнар

1. Тышкы муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә район Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

2. Эчке муниципаль финанс контроле Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә район финанс-бюджет палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

58 Статья. Бюджет хокук бозулары өчен җаваплылык

Бюджет хокук бозулары өчен җаваплылык Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм башка федераль законнарда каралган рәвешләр нигезендә барлыкка килә.